

Starea Națiunii

Construirea unui instrument inovator pentru
fundamentarea politicilor publice (SIPOCA 11)

RAPORT DE ANALIZĂ NR. 20

Barometru de opinie în domeniul Demografiei (prima parte)

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL
DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

Cuprins

1. Rezumat executiv	4
2. Introducere	6
3. Structura eșantionului Barometrului Stării Națiunii iunie 2018	9
4. Metodologie	10
5. Analiza datelor - Status marital	11
6. Analiza datelor - Relații între soți	12
6.1 Căsătorii	12
6.2 Uniuni liber consimțite	14
6.3 Divorțuri	15
7. Analiza datelor - Copii	16
8. Analiza datelor - Atitudini față de căsătorie	20
9. Analiza datelor - Balanța demografică	23
10. Concluzii	24
11. Referințe	26

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

Raport executiv

Acest raport prezintă rezultatele cercetării cantitative pe bază de chestionar administrat în luna iunie a anului 2018 în cadrul proiectului „Starea Națiunii. Construirea unui instrument inovator pentru fundamentarea politicilor publice”.

Raportul se referă la domeniul demografiei, pe teme ce țin de statusul marital, relațiile dintre soți (căsătorie, uniuni consensuale, divorțuri), opinii în legătură cu numărul de copii și intenția de a avea copii, atitudini față de căsătorie și opinii în legătură cu balanța demografică.

Barometrul de opinie în domeniul Demografie 1 s-a desfășurat în perioada 4 - 25 iunie 2018, pe un eșantion de 984 de persoane, reprezentativ pentru populația adultă (peste 18 ani) din România. Chestionarul a fost administrat telefonic, cu operatori, folosind sistemul CATI, după o extragere aleatoare a numerelor de telefon dintr-o bază de date. Criteriile de ponderare au fost în funcție de sex, vîrstă, educație, etnie, ocupație, regiune și mărimea localității, eșantionul avînd o marja de eroare de +/- 3.1%, pentru un nivel de încredere de 95%.

Privind opinia respondenților cu privire la căsătorie, 38% dintre respondenți declară că vârsta la prima căsătorie a fost între 21 și 25 de ani și 36% dintre respondenți declară că vârsta la prima căsătorie a fost între 15 și 20 de ani. Media vârstei respondenților la prima căsătorie este de 29 de ani.

Peste 50% dintre respondenți declară că vârsta ideală de căsătorie pentru un bărbat este între 25 și 29 de ani. În ceea ce privește femeile, părerile sunt împărțite (40% consideră că vârsta ideală la căsătorie poate fi între 25 și 29 de ani, în timp ce 35% sunt de părere spun că vârsta ideală pentru o femeie este între 20 și 24 de ani.

Peste 40% dintre respondenți declară că vârsta ideală pentru o femeie „să intre în uniune consensuală” este înainte de 20 de ani, iar pentru un bărbat înainte de 20 de ani, dar și între 25 și 29 de ani.

Cu privire la divorțuri, 14% dintre respondenți declară că a trecut un an „de la cel mai recent divorț”, iar 11% menționează că au trecut 20 de ani.

Românii intenționează să aibă în total doi copii. Procentul celor au răspuns că nu intenționează să aibă copii în următorii trei ani este de peste 50%. Principalele motive invocate de respondenții care nu intenționează să aibă copii în următorii trei ani se numără vârsta (încălzită) pe primul loc, apoi faptul că „au destui copii”, dar și situația materială.

În opinia respondenților, o femeie ar trebui să devină mamă (să nască) până la vârsta de 39 de ani. Deși românii consideră că până la vârsta de 35 de ani e cel mai bine pentru o femeie să aducă pe lume un copil, în România vârsta femeilor care pot aduce pe lume cel puțin un copil începe să crească. Românii sunt de părere că în cazul bărbaților, vârsta ideală până la care ar putea deveni tați (să aibă primul copil) este până în 44 de ani.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

Peste 50% dintre respondenți consideră că au o relație destul de fericită cu partenerul/ a de viață. Pentru ca o căsnicie să funcționeze, în primul rând este foarte important ca „soții sau partenerii să fie credincioși unul altuia”, așa cum remarcă peste 50% dintre respondenți. În al doilea rând este foarte important „să aibă copii”. Destul de importantă este și „împărțirea treburilor casnice”, așa cum spun peste 50% dintre respondenți și „să aibă timp pentru prieteni și hobby-urile personale”. Se observă că încrederea este foarte importantă într-o căsnicie pentru cei mai mulți dintre români. În opinia respondenților, principalele motive pentru care oamenii nu se căsătoresc sunt cauzele financiare și că „nu sunt pregătiți să-și asume o astfel de responsabilitate”.

Instituția căsătoriei este importantă pentru români. Chiar dacă modernitatea aduce modele de coabitare alternative, românii apreciază instituția căsătoriei ca fiind importantă. Aproape 90% dintre respondenți sunt împotriva afirmației potrivit căreia „căsătoria este demodată și peste 60% dintre români resping ideea relației de cuplu de același sex.

Respondenții nu consideră că a avea copii este o datorie către societate și sunt încredințați că „România își va reduce substanțial numărul de locuitori”. Peste 50% dintre respondenți menționează că în România populația va scădea până în 2050. Migrația mare a românilor în afara țării a dus la scăderea numărului de locuitori din România. Mai mult de atât, respondenții nu consideră că românii plecați peste hotare se vor mai întoarce, dar nici că România va primi imigranți în următorii ani.

2. Introducere

Schimbările de tip demografic influențează dezvoltarea socio- economică a unei țări. Așa cum preciza și Vladimir Trebici (1978), tranziția de la o țară aflată în curs de dezvoltare la o țară dezvoltată este însoțită de schimbări demografice, proces care poartă denumirea de tranziție demografică.

Tranziția demografică a dus la transformări politice și sociale la nivelul întregii societăți, inclusiv la transformări la nivelul familiei.

Principalele teorii susțin că tranziția demografică a început în a doua parte a secolului al- XVIII-lea, generată de revoluția industrială și de procesul de urbanizare, într-un cuvânt, de modernizarea societății.

Tranziția către modernitate și post- modernitate, de la societatea industrială la cea post- industrială a fost însoțită de schimbări structurale și culturale. Ingelhart și Baker (2000) menționează apariția a două școli de gândire: o paradigmă ce susține că forțele politice și economice duc la schimbări culturale. Această abordare stipulează declinul valorilor tradiționale și înlocuirea lor cu valori moderne. A doua școală de gândire pune accent pe păstrarea valorilor tradiționale în ciuda schimbărilor politice și economice. Pentru această abordare valorile sunt relativ independente de condițiile economice (DiMaggio 1994 citat de Ingelhart și Baker, 2000).

Pentru Ingelhart și Baker (2000) societățile pot fi caracterizate în funcție de valorile prin care se definesc. Acestea au fost grupate în „valori tradiționale” vs. „valori secular- raționale” (Ingelhart și Baker, 2000). În societățile unde predomină valorile tradiționale, religia este foarte importantă, este recunoscut respectul față de autoritate, predomină valorile familiale tradiționale, respingerea divorțului, avorturilor, eutanasiei și a suicidului. Societățile unde predomină valorile secular- raționale „au valori opuse față de cele de mai sus” (Ingelhart și Baker, 2000, p.25).

Așa cum remarcă autorii menționați mai sus, tranziția de la societățile industriale la cele post- industriale generează o polarizare între „ valori de supraviețuire” și „valori de autoexprimare” (Ingelhart și Baker, 2000). Societățile preindustriale, subliniază Ingelhart și Baker (2000) arată :un grad mai scăzut de toleranță față de avorturi, divorțuri, homoexualitate, tind să accentueze importanța bărbatului în viața politică și economică, pun accent pe importanța religiei și pe autoritatea parentală. Societățile avansate din punct de vedere industrial tind să aibă valori opuse celor de mai sus” (Ingelhart și Baker, 2000, p.24).

Ingelhart și Baker (2000) au arătat că „indivizii din societățile tradiționale idealizează familiile extinse (scorurile mari pe această dimensiune coreleză cu rate mari ale fertilității)” (Ingelhart și Baker, 2000, p.25). Sunt studii care arată că există o legătură între nivelul religiozității părinților și numărul de copii pe care aceștia îl au (Blume, 2009; Kaufmann, 2010; Norris & Ingelhart, 2004). Weeden et al. (2008) arată pe baza unui studiu realizat în Statele Unite cum religiozitatea susține „o fertilitate ridicată și o strategie maritală monogamă”.

Așa cum menționează Ingelhart și Baker (2000), tema centrală a teoriei modernizării subliniază

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

faptul că dezvoltarea economică este însoțită de schimbări culturale, sociale și politice. Aceste schimbări au avut influență și asupra familiei în termeni de „individualizare și de-tradiționalizare” (Charles et al., 2008, p.2).

Multe cercetări privind problematica familiei au atras atenția asupra schimbărilor sociale de la nivelul familiei sub formă de individualizare (Beck, 1992; Giddens, 1990). Un aspect important al individualizării constă în faptul că indivizii au mai multă libertate în modul cum să-și conducă viața. Este ceea ce Giddens numea „biografie reflexivă” (Giddens, 1994) sau „narațiune reflexivă a sinelui” (Giddens, 1992).

Teza individualizării are implicații majore în ceea ce privește familia. Ca urmare a individualizării, femeile sunt libere să se angajeze pe piața muncii și nu mai depind de sprijinul financiar al soțului. Acest lucru duce la „declinul familiei tradiționale care pierde monopolul pe care îl deținea atât de mult” (Beck-Gernsheim, 1998, p. 67).

Alte cercetări menționează că individualizarea nu a avut loc în modalitatea descrisă de Beck și Giddens. Astfel, femeile pun înaintea carierei nevoile familiilor lor și evaluează angajamentul lor pe piața muncii acordând prioritate familiilor lor (Parry, 2003 citat de Charles et al., 2008). Individualizarea implică alegeri manifestate în modalitatea de formare a familiei. Un alt efect al individualizării este „dezinstituționalizarea parteneriatelor de reproducere” (Charles et al., 2008, p.26), adică a înlocuirii parteneriatului bazat pe mariaj cu cel prin coabitare. Coabitarea și nașterile în afara căsătoriei nu mai sunt stigmatizate, așa cum erau în prima jumătate a secolului XX (Lewis, 2010). Alte efecte ale individualizării pot fi amânarea parteneriatului (oficial), care se reflectă ulterior în „parteneriatul prin căsătorie”, dar și creșterea incidenței parteneriatului fără copii (Charles et al., 2008).

Toate schimbările demografice de la nivelul societății au efecte asupra compoziției gospodăriei, ducând la o „creștere a numărului gospodăriilor cu o singură persoană, scăderea ponderii gospodăriilor cu copii sub 16 ani, o scădere a proporției familiei nucleare și o transformare a ciclului de reproducere” (ibidem, p.27).

Cercetările privind structura familiei se concentrează pe „analiza cursului vieții individuale. Un concept-cheie este timpul familiei, care cuprinde momentele și succesiunea tranzițiilor precum căsnicia și statutul de părinte, ca și felul în care asemenea momente sunt grăbite de membrii familiei și de către societate în general. Situația în timp a primelor evenimente (precum vârsta primei căsătorii) are o mare influență asupra evenimentelor ulterioare (precum divorțul)” (Marshall, 2003, p.548).

Tranziția demografică la nivelul familiei a implicat diferite faze (Lesthaeghe, 1995 citat de Hantrais, 2004). „Prima fază poate fi localizată în anii 1960 și 1970. A fost caracterizată printr-o accelerare a ratei divorțialității și o scădere a ratelor de fertilitate ducând la scăderea mărimii familiei. A doua etapă a fost marcată, în țările de pionierat din anii '70 și începutul anilor '80, printr-o creștere a conviețuirii premaritale și a numărului de copii născuți în afara căsătoriei. În a treia fază, începând cu anii '80 în aceleași țări, divorțul s-a mai stabilizat, în timp ce conviețuirea între cupluri necăsătorite a crescut. Unul dintre rezultatele acestor tendințe combinate a fost creșterea numărului de familii monoparentale și a gospodăriilor cu o singură persoană” (Hantrais, L., 2004, p.50). Proporția familiilor monoparentale a crescut dramatic în timpul celei de-a doua jumătăți a secolului XX. „

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

„Dezinstituționalizarea” vieții familiale este asociată cu schimbări în sistemul de valori de la o responsabilitate colectivă la o concepție a drepturilor post- materialiste ale individului și autonomie personală (Coleman and Chandola, 1999 apud Hantrais, 2004).

„Declinul fertilității și mai ales scăderea timpului dedicat creșterii copilului au făcut femeile mai puțin dependente de legăturile căsătoriei formale. Nivelurile scăzute de angajament față de căsătorie și instabilitatea acesteia au dus la o scădere a fertilității și a mărimii familiei. Speranța de viață și îmbătrânirea populației au dus la o regândire a „contractului intergenerațional” (Attias-Donfut și Arber, 2000, p.1 apud Hantrais, 2004).

În România, tranziția demografică a fost influențată de evenimentele din timpul celor două războaie mondiale și ulterior de politicile demografice de la sfârșitul anului 1966 cu un impact deosebit asupra fertilității și natalității (Trebici, 1978). Începând din 1967, România a intrat într-o nouă fază a tranziției demografice continuă după 1990. Așa cum subliniază Ghețău, pe lângă scăderea fertilității, noua tranziție demografică a României „este însoțită de schimbări în atitudini și comportament asupra căsătoriei, coabitării, divorțului, copiilor în afara căsătoriei, contracepției și sexualității (Van de Kaa, 1987 citat de Ghețău, 2004, p.7)”. Așa cum subliniază profesorul Ghețău, după 1995 asistăm la „o creștere constantă a ponderii fertilității la vârstele mai mari de 25 de ani” și la o majorare a vârstei la prima căsătorie (la femei, era de 22 de ani în 1990 și a ajuns la 24 de ani în anul 2002” (Ghețău, 2004, pp.7-8).

Principalele teme ale barometrului de față sunt: statusului marital pe sexe, vârste, medii de rezidență etc.), statistica vârstelor ideale ale soților la prima căsătorie și la intrarea în uniuni liber consimțite, statistica numărului de copii, intenția respondenților de a face copii și motivele pentru care aceștia nu intenționează să facă copii, atitudinile soților față de căsătorie și opiniile românilor cu privire la balanța demografică în România

3. Structura eșantionului Barometrului Stării Națiunii

Universul cercetării

Populația adultă neinstituționalizată a României

Volumul eșantionului

984 persoane

Perioada de culegere a datelor

4-25 iunie 2018

Tipul eșantionului

Eșantion stratificat bistadial cu selecție probabilistă a gospodăriilor (aleatoriu simplu) și a persoanelor (metoda “cea mai tânără persoană din gospodărie”).

Reprezentativitate

Eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă neinstituționalizată a României.

Metoda culegerii datelor

Interviuri telefonice (CATI, 1007)

Marja de eroare

Eroarea maximă de eșantionare, la un nivel de încredere de 95%, este de +/- 3,1%

Ponderarea datelor

Ponderare proporțională iterativă (Raking / Rim) pentru corectarea probabilităților inegale de selecție și pentru ajustarea ratelor neuniforme de non-răspuns. Criterii de ponderare: sex, vârstă, educație, etnie, ocupație, regiune și mărimea localității.

Suma procentelor

Suma procentelor poate diferi uneori cu +/- 1 punct procentual față de 100% datorită rotunjirii fără virgulă a valorilor. În cazul întrebărilor cu răspuns multiplu, suma răspunsurilor poate fi semnificativ mai mare de 100% datorită caracterului cumulativ al prezentării datelor.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

4. Metodologie

Acest raport valorifică datele unui sondaj de opinie aplicat în luna iunie 2018 pe un eșantion reprezentativ la nivelul populației adulte a României (N=984) cu o marjă de eroare de 3% la un nivel de încredere de 95%. Chestionarul a fost administrat prin metoda CATI (computer-assisted telephone interviewing).

Raportul valorifică datele din sondaj la nivel descriptiv, pe fiecare temă. De asemenea, pentru o mai bună prezentare a datelor sunt folosite analize de contingență, dar și analize de regresie. Graficele și tabelele inserate sunt însoțite de texte explicative și concluzii la sfârșitul raportului.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

5. Analiza datelor - Status marital

Începem analiza prin a descrie statusul marital al respondenților. **Figura 1** arată că mai mult de jumătate dintre români sunt căsătoriți, procentul celor divorțați și în uniuni consensuale fiind destul de mic. Procentul celor care declară că nu au fost căsătoriți niciodată este mai mare decât procentul celor care declară că sunt în uniuni liber consimțite, fiind vorba în special de segmentul de vârstă foarte tânăr.

Figura 1. În clipa de față, statutul dvs. marital este...

Statusul marital	2010-2014*	2018
Căsătorit(ă)	59	59
Uniune liber consimțită	7	4
Divorțat(ă)	5	5
Văduv(ă)	11	14
Nu am fost niciodată căsătorit(ă)	18	18
Nu știu	0	0

Tabelul 1. Statusul marital- comparație 2010-2014 și 2018

*date online de la World Values Survey, <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSONline.jsp>

Sursa: Date din World Values Survey (2010- 2014) și date din Barometru Demografie 1, iunie 2018

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

Pentru a surprinde evoluția în timp al statutului marital la populația adultă din România, în **tabelul 1** am făcut o comparație cu datele între 2010 și 2014 rezultate din consultarea cercetărilor de la World Values Survey. Se observă că, de-a lungul anilor, procentele privind statutul marital la populația adultă din România au rămas constante. Procentul celor căsătoriți este același și între 2010- 2014 și în iunie 2018. Față de valul de date 2010- 2014, în 2018 procentul uniunilor liber consimțite a scăzut, iar procentul văduvilor (văduvelor) a crescut cu trei puncte procentuale.

6. Analiza datelor - Relații între soți

După o statistică a stării civile, vom analiza relațiile între soți: formele de coabitare fără acte oficiale și cu acte (căsătorii), conviețuirea soților și desfacerea căsătoriilor sau divorțurile.

6.1 Căsătorii

Conform **figurii 1**, 38% dintre respondenți declară că vârsta la prima căsătorie a fost între 21 și 25 de ani și 36% dintre respondenți declară că vârsta la prima căsătorie a fost între 15 și 20 de ani. Cumulând răspunsurile, mai mult de jumătate dintre români declară că au avut între 15 și 25 de ani la prima căsătorie. Media vârstei respondenților la prima căsătorie este de 29 de ani.

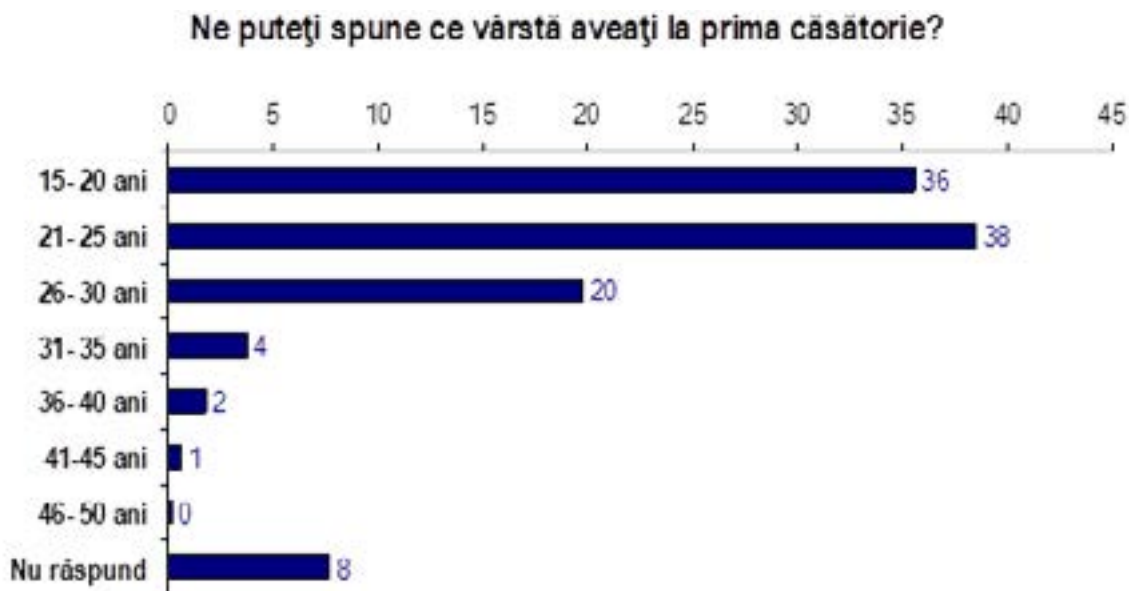

Figura 1. Vârsta la prima căsătorie

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

Fiind întrebați despre vârsta ideală la căsătorie pentru o femeie și pentru un bărbat (**Figura 2**), peste 50% dintre respondenți declară între 25 și 29 de ani este ideal pentru un bărbat să se căsătorească. În ceea ce privește femeile, părerile sunt împărțite (40% consideră că vârsta ideală la căsătorie poate fi între 25 și 29 de ani, în timp ce 35% sunt de părere spun că vârsta ideală pentru o femeie este între 20 și 24 de ani.

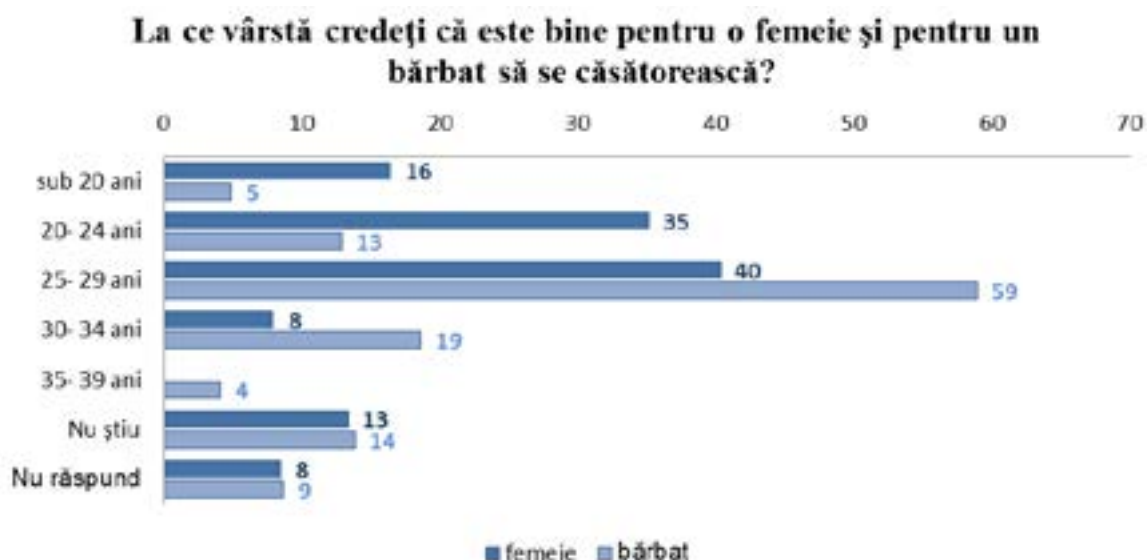

Figura 2. Vârsta ideală de căsătorie pentru o femeie și un bărbat

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

6.2 Uniuni liber consimțite

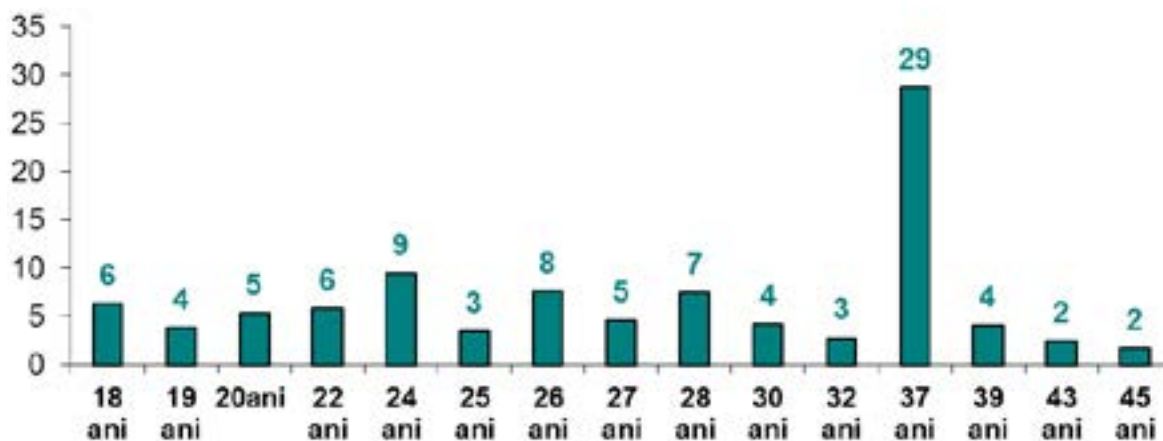

Figura 3. Vârsta - intrare în uniuni liber consimțite

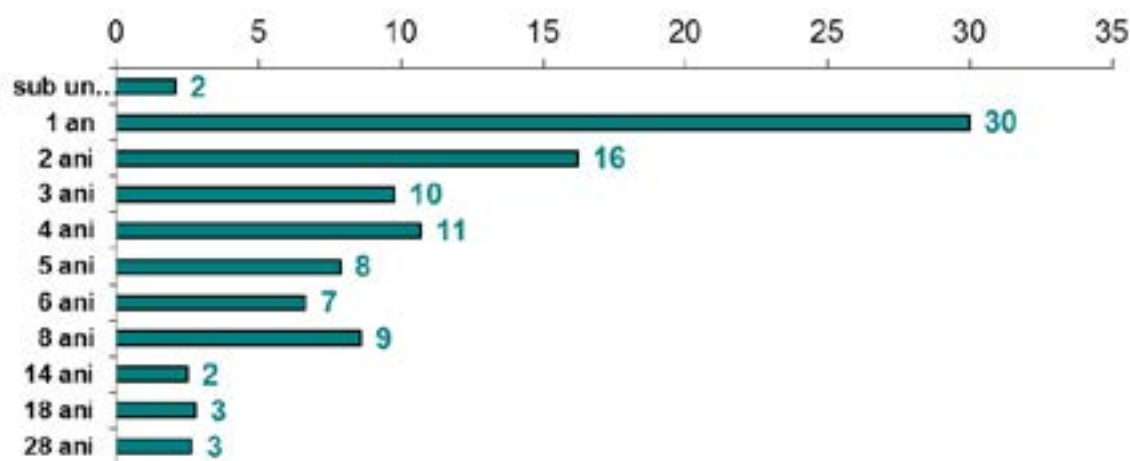

Figura 4. De câți ani locuiți în uniune liber consimțită?

În ceea ce privește uniunile consensuale, așa cum arată **Figura 3**, aproape 30 % dintre respondenți declară că au intrat în aceste relații de coabitare de la vârsta de 37 de ani. Vârsta mai înaintată poate fi explicată și prin teama căsătoriei repetate. Cei care au suferit un eșec în căsătorie și au divorțat nu vor să repete experiența. Astfel, preferă să stea cu partenerul fără acte, iar în cazul în care nu se înțeleg pricep că e mai ușor să se despartă.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

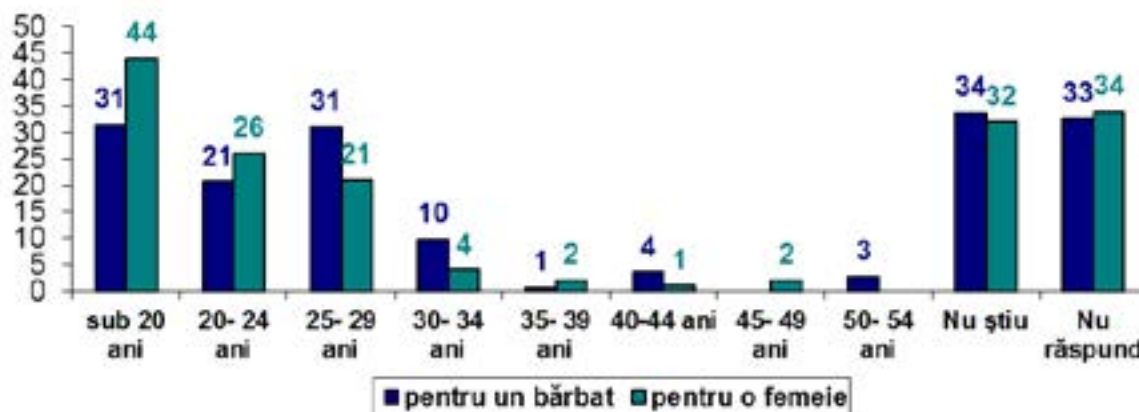

Figura 5. Vârsta ideală pentru o femeie și un bărbat să intre uniuni liber consimțite

Peste 40% dintre respondenți declară că vârsta ideală pentru o femeie „să intre în uniuni liber consimțite” este înainte de 20 de ani, iar pentru un bărbat înainte de 20 de ani, dar și între 25 și 29 de ani. Se observă un număr mai mare de non-răspunsuri. Acest lucru indică o rețineră a respondenților de a vorbi deschis de subiecte ce țin cumva de viața personală.

6.3. Divorțuri

Figura 6. Ați fost vreodată divorțat(ă)?

Cei mai mulți dintre respondenți (88%) declară că nu au divorțat vreodată, un procent mare în comparație cu cei care spun că au divorțat (12%).

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

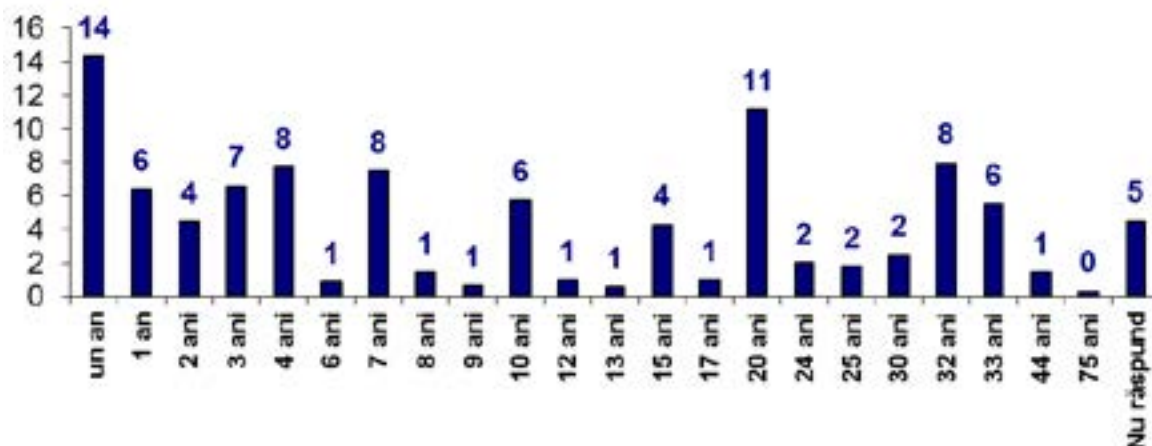

Figura 7. Câți ani au trecut de la cel mai recent divorț?

14% dintre respondenți declară că a trecut un an „de la cel mai recent divorț”, iar 11% menționează că au trecut 20 de ani.

7. Analiza datelor - Copii

Referitor la vârsta ideală la care partenerii ar trebui să aibă copii, peste 50 % dintre respondenți au declarat că vârsta ideală pentru a avea primul copil, atât pentru bărbați cât și pentru femei este între 25 și 29 de ani, imediat după căsătorie.

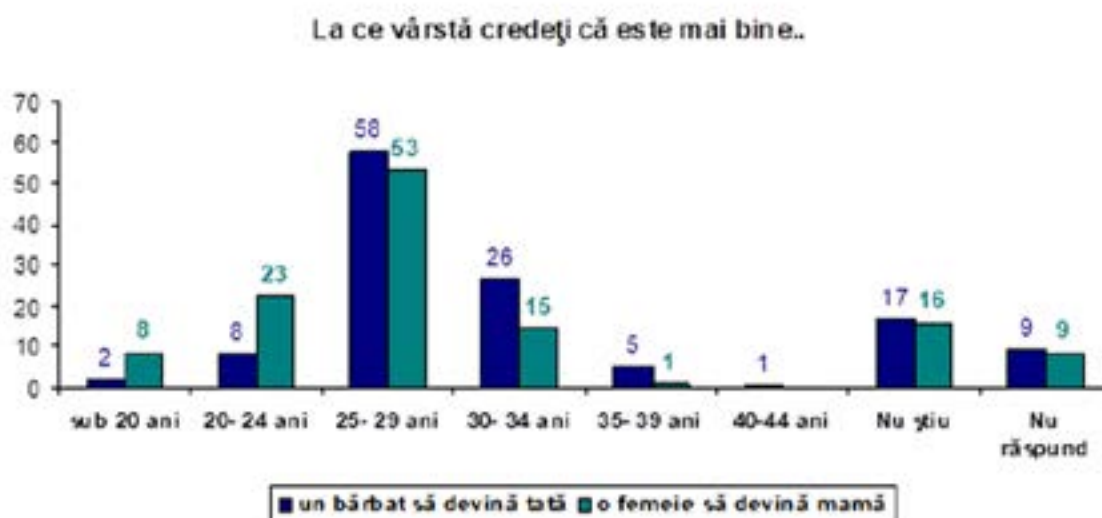

Figura 8. Vârsta ideală pentru o femeie și un bărbat de a avea primul copil

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

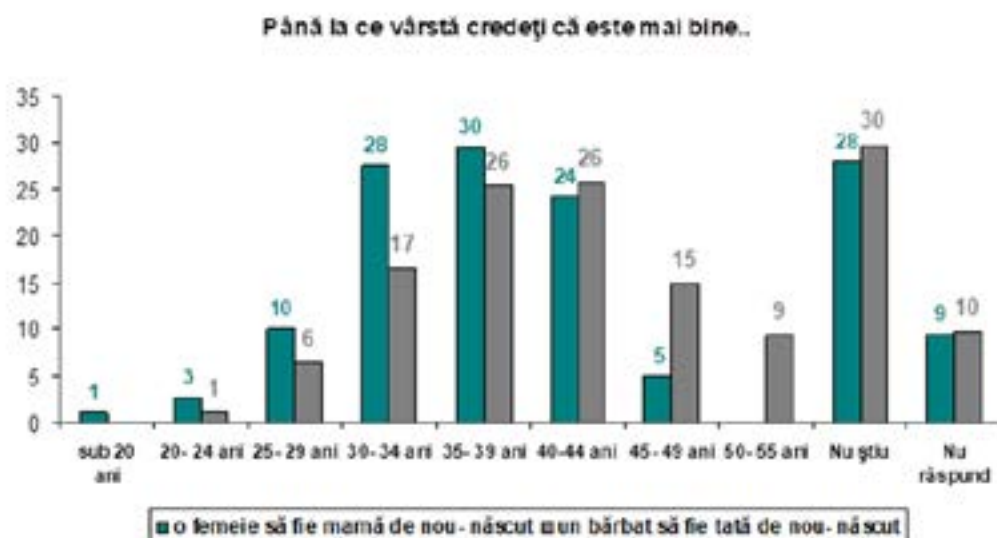

Figura 9. Până la ce vârstă credeți că este bine pentru o femeie să fie mamă de nou-născut (să nască)?

În opinia respondenților, o femeie ar trebui să devină mamă (să nască) până la vârsta de 39 de ani. Deși românii consideră că până la vârsta de 35 de ani e cel mai bine pentru o femeie să aducă pe lume un copil, în România vârsta femeilor care pot aduce pe lume cel puțin un copil începe să crească. Deoarece sunt din ce în ce mai prezente pe piața muncii, femeile amână vârsta aducerii pe lume a copiilor. Românii sunt de părere că în cazul bărbaților, vârsta ideală până la care ar putea deveni tați (să aibă primul copil) este până în 44 de ani.

Datele cu privire la numărul de copii sunt importante pentru că relevă potențialul demografic al României.

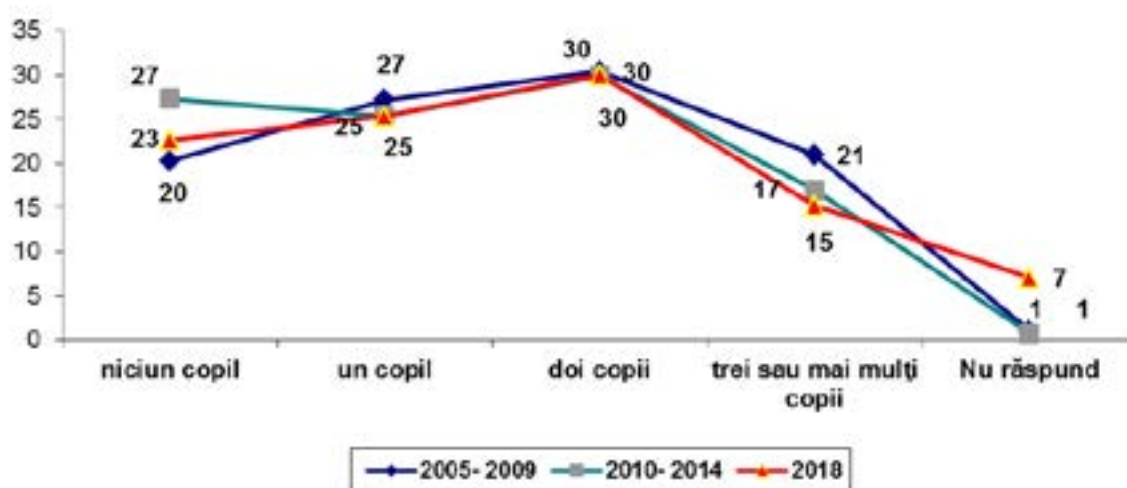

Figura 10. Câți copii aveți în prezent?

Sursa: date online World Value Survey (2005- 2009, 2010- 2014) și prelucrări din Barometru Demografie 1, iunie 2018

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

După cum se observă din **Figura 12**, valorile rămân constante în toți anii. În 2018 se observă o scădere a procentului celor care nu au copii și a celor care au trei copii sau mai mulți. Indivizii tind să aibă în medie cam doi copii, scăzând în timp procentul celor care au trei sau mai mulți copii.

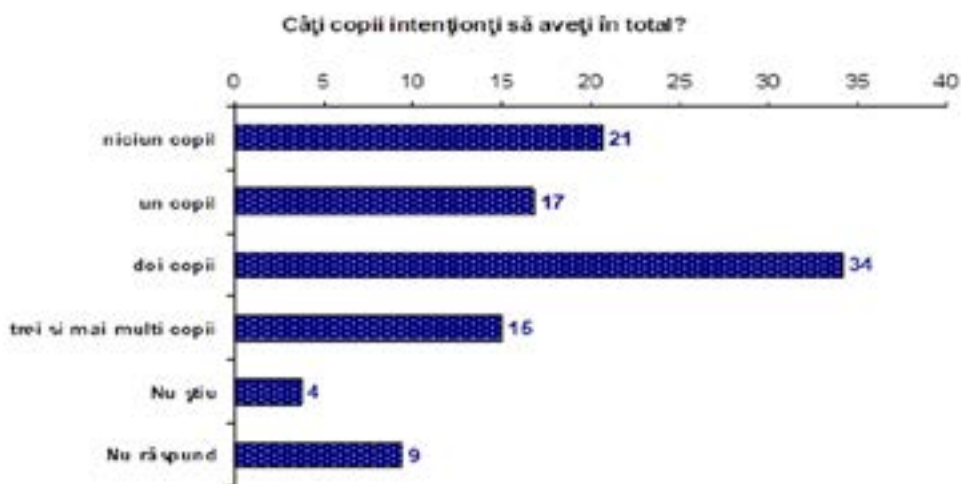

Figura 11. Intenția de a avea copii

Cei mai mulți dintre respondenții (peste 30%) au precizat că intenționează să aibă în total doi copii. Peste 20% dintre respondenți declară că nu intenționează să aibă niciun copil, un procent ridicat în comparație cu cei care intenționează să aibă în total doar un copil (17%) și cei care intenționează să aibă în total trei copii și mai mulți (15%).

Q21. Dvs. intenționați să aveți un copil în următorii trei ani sau nu?

Figura 12. Intenția de a avea copii în următorii trei ani

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

QU22. Dar partenerul / partenera Dvs., intenționează să aibă un copil în următorii trei ani sau nu?

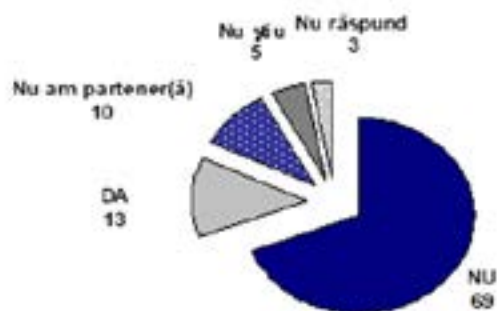

Figura 13. Intenția partenerului de a avea copii, în următorii trei ani

Figura 12 și **Figura 13** arată că procentul celor au răspuns că nu intenționează să aibă copii în următorii trei ani este de peste 50%. Principalele motive invocate de respondenții care nu intenționează să aibă copii în următorii trei ani (**Figura 14**) ar fi vârsta mai înaintată (pe primul loc), apoi faptul că „au destui copii”, dar și „situația materială”. Dificultățile financiare duc la diminuarea dorinței românilor de a avea copii. Acest lucru va avea consecințe pe termen lung în ceea ce privește structura populației.

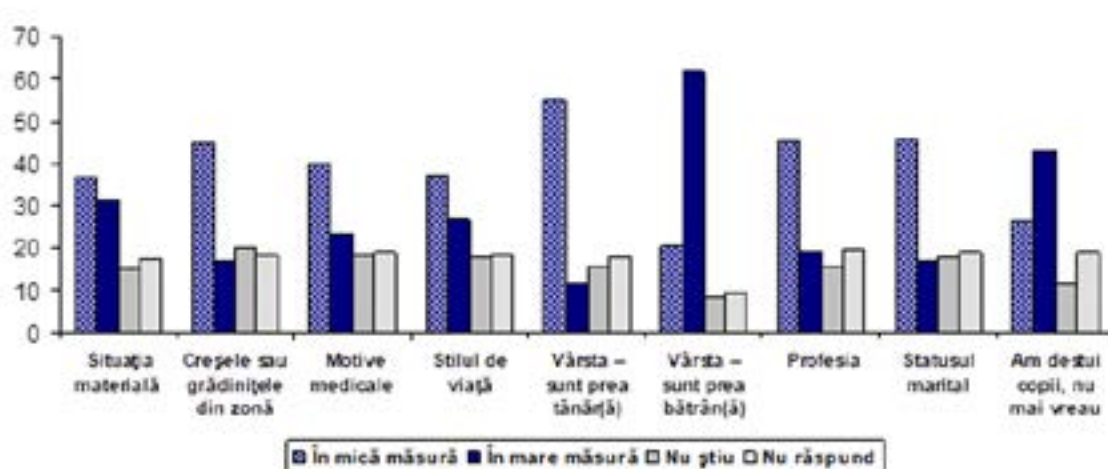

Figura 14. Cât de mult contează următoarele motive [...] în faptul că nu intenționați să aveți copii în următorii trei ani:

Sunt multe studii (Blume, 2009; Kaufmann, 2010; Norris & Inglehart, 2004) care arată că există o legătură între nivelul religiozității părinților și numărul de copii pe care aceștia îl au. Am folosit analiza de regresie pentru a testa ipoteza potrivit căreia indivizii „care cred în Dumnezeu, într-un spirit sau o forță a vieții” au mai mulți copii. Am inclus ca variabilă dependentă numărul de copii și ca variabile independente pe lângă credințe religioase (categorii dihotomice), nivelul de educație și vârsta. Analiza a arătat că că asocierea între religiozitate (măsurată pe dimensiunea credinței) și numărul de copii nu este semnificativă statistic (**Figura 15**).

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	-0,067	0,152		-0,441	0,659
Există un spirit sau forță a vieții	0,118	0,094	0,040	1,261	0,208
Nu cred ca există un spirit, Dumnezeu sau forță a vieții	-0,051	0,243	-0,007	-0,210	0,834
Nu știu/ Nu răspund	0,061	0,136	0,014	0,449	0,654
Studii primare	0,295	0,155	0,075	1,905	0,057
Studii medii	0,413	0,111	0,144	3,708	0,000
Studii nu știu/ nu răspund	0,756	0,839	0,028	0,901	0,368
Vârsta	0,026	0,002	0,353	11,201	0,000

Dependent Variable: QU20. Câți copii aveți în prezent?

Sursă: Prelucrări în SPSS după datele din Barometru Demografie 1, iunie 2018

Figura 15. Coeficienții de regresie

8. Analiza datelor - Atitudini față de căsătorie

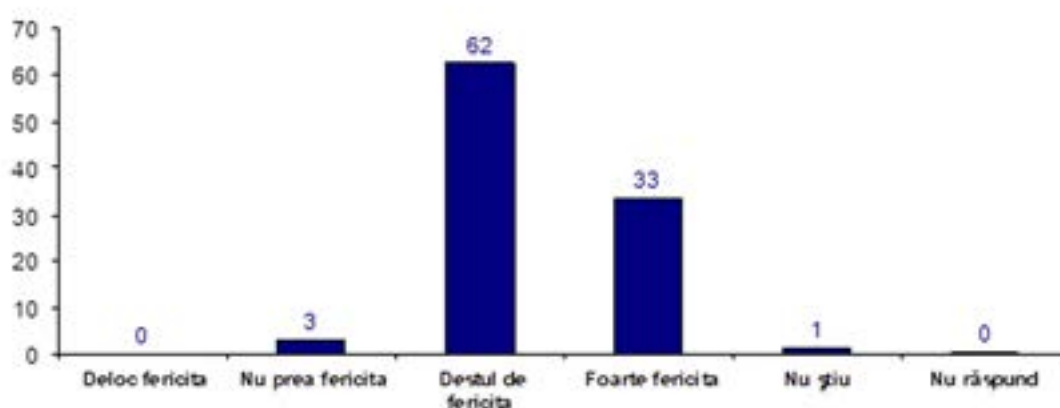

Figura 16. Relația cu partenerul/a de viață

Așa cum arată **Figura 16**, peste 50% dintre respondenți consideră că au o relație destul de fericită cu partenerul/ a de viață.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

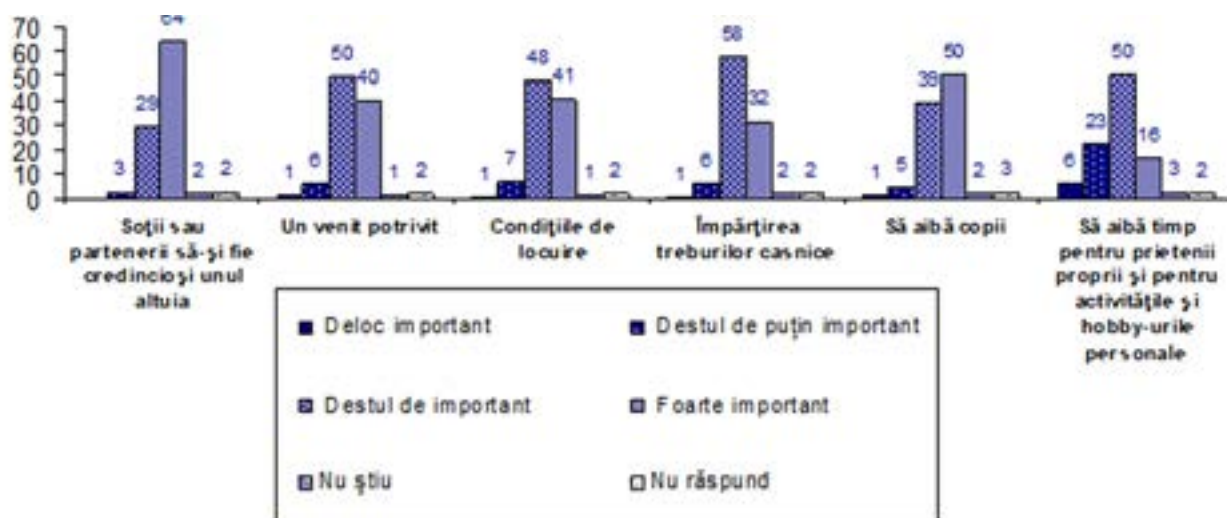

Figura 17. Factori importanți pentru a avea un parteneriat sau o căsnicie fericită

Pentru ca o căsnicie să funcționeze, în primul rând este foarte important ca „soții sau partenerii să fie credincioși unul altuia”, așa cum remarcă peste 50% dintre respondenți. În al doilea rând respondenții consideră că este foarte important ca un cuplu „să aibă copii” pentru a fi fericit. Destul de importantă este și „împărțirea treburilor casnice”, așa cum spun peste 50% dintre respondenți și „să aibă timp pentru prietenii și hobby-urile personale”. Observăm că cei mai mulți se canalizează pe încredere, un catalizator destul de important pentru ca o familie să funcționeze și să fie fericită.

Figura 18. Opinii despre instituția căsătoriei

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

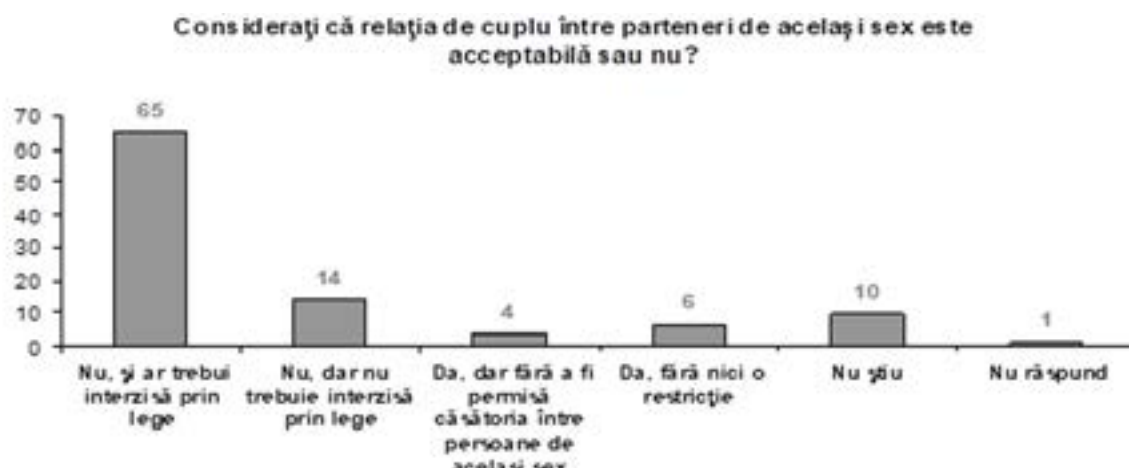

Figura 19. Opinii despre cuplurile de același sex

Figura 18 și **Figura 19** arată că instituția căsătoriei este importantă pentru români. Chiar dacă modernitatea aduce modele de coabitare alternative, românii apreciază instituția căsătoriei ca fiind importantă. Aproape 90% dintre respondenți sunt împotriva afirmației potrivit căreia „căsătoria este demodată și peste 60% dintre români resping ideea relației de cuplu de același sex.

În ce măsură credeți că următorii factori pot constitui motive pentru care oamenii nu se căsătoresc?

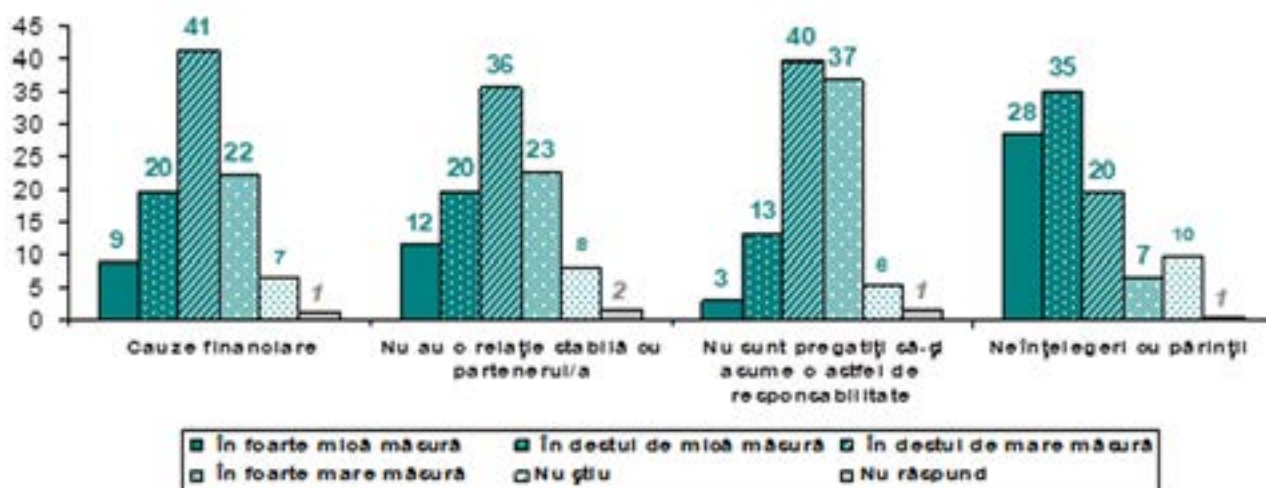

Figura 20. Motive pentru care oamenii nu se căsătoresc

În opinia respondenților, principalele motive pentru care oamenii nu se căsătoresc sunt cauzele financiare și că „nu sunt pregătiți să-și asume o astfel de responsabilitate“.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

9. Analiza datelor - Balanța demografică

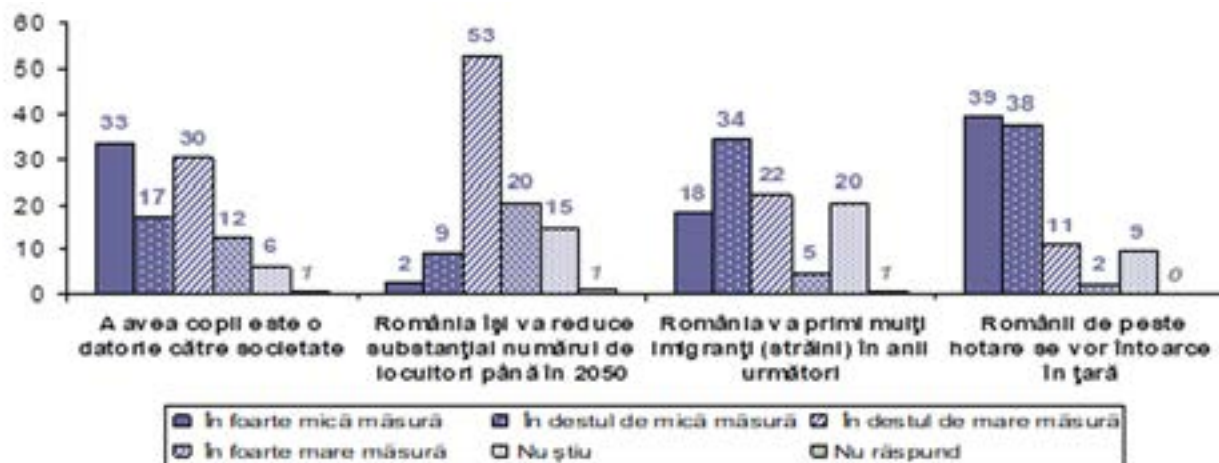

Figura 21. Dinamica populației

Respondenții nu consideră că a avea copii este o datorie către societate și sunt încredințați că „România își va reduce substanțial numărul de locuitori”. Peste 50% dintre respondenți menționează că în România populația va scădea până în 2050. Migrația mare a românilor în afara țării a dus la scăderea numărului de locuitori din România. Mai mult de atât, respondenții nu consideră că românii plecați peste hotare se vor mai întoarce, dar nici că România va primi imigranți în următorii ani.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

10. Concluzii

Barometrul Starea Națiunii Demografie 1 implementat în luna iunie 2018, este centrat pe teme ce țin de statusul marital, relațiile dintre soți (căsătorie, relații de uniuni consensuale, divorțuri), opinii în legătură cu numărul de copii și intenția de a avea copii, atitudini față de căsătorie și balanța demografică.

38% dintre respondenți declară că vârsta la prima căsătorie a fost între 21 și 25 de ani și 36% dintre respondenți declară că vârsta la prima căsătorie a fost între 15 și 20 de ani. Media vârstei respondenților la prima căsătorie este de 29 de ani.

Peste 50% dintre respondenți declară că vârsta ideală de căsătorie pentru un bărbat este între 25 și 29 de ani. În ceea ce privește femeile, părerile sunt împărțite (40% consideră că vârsta ideală la căsătorie poate fi între 25 și 29 de ani, în timp ce 35% sunt de părere spun că vârsta ideală pentru o femeie este între 20 și 24 de ani.

Peste 40% dintre respondenți declară că vârsta ideală pentru o femeie „să intre în uniuni consensuale” este înainte de 20 de ani, iar pentru un bărbat înainte de 20 de ani, dar și între 25 și 29 de ani. 14% dintre respondenți declară că a trecut un an „de la cel mai recent divorț”, iar 11% menționează că au trecut 20 de ani.

Românii intenționează să aibă în total doi copii. Procentul celor au răspuns că nu intenționează să aibă copii în următorii trei ani este de peste 50%. Principalele motive invocate de respondenții care nu intenționează să aibă copii în următorii trei ani se numără vârsta (înaintată) pe primul loc, apoi faptul că „au destui copii”, dar și situația materială.

În opinia respondenților, o femeie ar trebui să devină mamă (să nască) până la vârsta de 39 de ani. Deși românii consideră că până la vârsta de 35 de ani e cel mai bine pentru o femeie să aducă pe lume un copil, în România vârsta femeilor care pot aduce pe lume cel puțin un copil începe să crească. Românii sunt de părere că în cazul bărbaților, vârsta ideală până la care ar putea deveni tați (să aibă primul copil) este până în 44 de ani.

Peste 50% dintre respondenți consideră că au o relație destul de fericită cu partenerul/a de viață. Pentru ca o căsnicie să funcționeze, în primul rând este foarte important ca „soții sau partenerii să fie credincioși unul altuia”, așa cum remarcă peste 50% dintre respondenți. În al doilea rând este foarte important ca soții să aibă copii”.

Peste 50% dintre respondenți consideră că au o relație destul de fericită cu partenerul/a de viață. Pentru ca o căsnicie să funcționeze, în primul rând este foarte important ca „soții sau partenerii să fie credincioși unul altuia”, așa cum remarcă peste 50% dintre respondenți. În al doilea rând este foarte important „să aibă copii”. Destul de importantă este și „împărțirea treburilor casnice”, așa cum spun peste 50% dintre respondenți și „să aibă timp pentru prieteni și hobby-uri personale”. Se observă că încrederea este foarte importantă într-o căsnicie pentru cei mai mulți dintre români.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

În opinia respondenților, principalele motive pentru care oamenii nu se căsătoresc sunt cauzele financiare și că „nu sunt pregătiți să-și asume o astfel de responsabilitate”.

Instituția căsătoriei este importantă pentru români. Chiar dacă modernitatea aduce modele de coabitare alternative, românii apreciază instituția căsătoriei ca fiind importantă. Aproape 90% dintre respondenți sunt împotriva afirmației potrivit căreia „căsătoria este demodată și peste 60% dintre români resping ideea relației de cuplu de același sex.

Respondenții nu consideră că a avea copii este o datorie către societate și sunt încredințați că „România își va reduce substanțial numărul de locuitori”. Peste 50% dintre respondenți menționează că în România populația va scădea până în 2050. Migrația mare a românilor în afara țării a dus la scăderea numărului de locuitori din România. Mai mult de atât, respondenții nu consideră că românii plecați peste hotare se vor mai întoarce, dar nici că România va primi imigranți în următorii ani.

BAROMETRU DE OPINIE ÎN DOMENIUL DEMOGRAFIE, PIAȚA MUNCII ȘI CALITATEA VIEȚII

11. Referințe

Beck, U. (1992). [Risk Society](#), London: Sage.

Beck, U., Beck-Gernsheim, E. (2002). [Individualization](#), London: Sage.

Beck-Gernsheim, E. (1998). 'On the way to a post-familial family: from a community of need to elective affinities', [Theory, Culture and Society](#), vol 15, nos 3–4, pp 53–70.

Blume, M. (2009). [The Reproductive Benefits of Religious Affiliation](#). In [The Biological Evolution of Religious Mind and Behavior](#), ed. E. Volland & W. Schiefenhövel, pp. 117–126. Springer-Verlag.

Charles, N. et al. (2008). [Family in transition, Social change, family formation and kin relationship](#), UK: The Policy Press, University of Bristol.

Ghețău, V. (2007). [Declinul demografic și viitorul populației României](#), Academia Română, Institutul Național de Cercetări Economice, http://www.apapr.ro/wp-content/uploads/2018/04/INCE_2007_Declinul_demografic_si_viitorul_populatiei_Romaniei.pdf

Ghețău, V. (2004). [Declinul demografic al României: ce perspective?](#) În [Sociologie Românească](#), vol. II, Nr. 2.

Giddens, A. (1990). [The consequences of modernity](#), Cambridge: Polity Press.

Giddens, A., (1992). [The transformation of intimacy: Sexuality, love and eroticism in modern societies](#), Cambridge: Polity Press.

Hantrais, L. (2004). [Family Policy Matters. Responding to Family Change in Europe](#), UK: Policy Press.

Inglehart, R., Baker, W. (2000). [Modernization, Cultural Change, and the Persistence of Traditional Values în American Sociological Review](#), Vol. 65, No. 1, pp. 19-51

Kaufmann, E. (2010). [Shall the Religious Inherit the Earth?: Demography and Politics in the Twenty-First Century](#), Belfer Center, Harvard University, University of London, <http://www.sneps.net/RD/uploads/1-Shall%20the%20Religious%20Inherit%20the%20Earth.pdf>

Lewis, J. (2001). [The end of marriage? Individualism and intimate relations](#), Cheltenham: Edward Elgar.

Marshall, G. (2003). [Dicționar de Sociologie](#), Oxford, București: Ed. Univers Enciclopedic.

Norris, P. & Inglehart, R. (2004). [Sacred and Secular: Religion and Politics Worldwide](#), Cambridge University Press.

Trebici, V. (1978). [Tranziția demografică în România în Viitorul Social](#), VII, 2, 1978.

Trebici, V. (1979). [Demografia](#), București: Ed. Științifică și Enciclopedică.

Valade, B. (2006). [Schimbarea socială](#) in Boudon, R. (coord.), Tratat de Sociologie, București: Ed Humanitas.

Weeden J et al. (2008). [Religious attendance as reproductive support](#) în [Evolutionary Human Behavior](#), 29,327–334.

WWW.STAREA-NATIUNII.RO

INFO@STAREA-NATIUNII.RO